

"לימוד תורה לשמה"

מה זה בכלל אומר?

- "לימוד לשמה או לימוד תורה לשמה הוא ביטוי מעולם בית המדרש היהודי, המתייחס ללימוד תורה ללא אינטרסים זרים ללימוד.
- מקור הביטוי בספרות התלמוד, ומאז הוא הופיע פעמים רבות בספרות היהודית בהקשר של לימוד תורה. משמעות הביטוי היא לימוד תורה לשם המטרות שעבורן ניתנה התורה, מבלי לחשוב על השכר שיינתן על כך בעתיד, וכל שכן לא על מנת להתכוון למטרות החיצוניות ללימוד כגון כסף וכבוד."

(ספריא)

"אמר רב יהודה אמר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוה אפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה"

(מסכת סנהדרין ק"ה)

- מה האידיאל לפי רב?
- אם אני לא מסוגל לעמוד באידיאל מה עלי לעשות?
- בגלל שאני עושה שונה מהאידיאל האם אני סבור שאין אידיאל?

- רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה, זוכה לדברים הרבה. ולא עוד אלא שכל העולם כלו כדי הוא לו. נקרא רע, אהוב, אהב את המקום, אהב את הבריות, משמח את המקום, משמח את הבריות. ומלבשתו ענוה ויראה, ומכשרתו להיות צדיק וחסיד וישר ונאמן, ומרחקתו מן החטא, ומקרבתו לידי זכות, ונהנין ממנו עצה ותושיה בינה וגבורה, ... ונותנת לו מלכות וממשלה וחקור דין, ומגליל לו רזי תורה, ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק, והוי צנוע וארך רוח, ומוחל על עלבונו, ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים:

- כמה דברים שאדם זוכה להם אם לומד תורה לשמה מוזכרים במשנה?
- איך אתם חושבים שהתורה משפיעה על המידות של האדם?
- בחרו מידה המזוכרת במשנה שחשובה בעיניכם- נסו להסביר ולהבין איך לימוד תורה משפיע על מידה זו

(משנה אבות פרק ו)

פעם אחת הגיע רבי ברוך מקוסוב אל בית המדרש בעיירה יהודית אחת ומצא שם תלמידים שלומדים תורה. התלמידים היו צעירים וחריפי דעת והתנצחו בוויכוחים זה עם זה, כשהם מתפלפלים ומחדשים חידושים גדולים בתורה.

ראה ר' ברוך מקוסוב שפלפולם מלא הבלים, וכל תכלית לימודם אינה לשם שמים ולמציאת האמת אלא להתפאר ולהתגאות. היתל בהם הרב ואמר: "רוב תודות למי שהביאני לבית מלא תורה שכזה!" שמחו התלמידים הצעירים לשמע הדברים ופניהם צהלו, משום שחשבו שהתכוון לשבחם.

"לא לזאת התכוונתי", אמר הרב. "הלא ידוע שכשאדם עוסק בתורה לשמה, לימוד התורה לא נשאר למטה, בעולם הזה, אף לא לרגע אחד. התורה ממחרת לשוב למעלה אל ביתה, אל האלוהים, והיא בוקעת את חלוני הרקיע. אבל אם תכלית הלימוד איננה לשמה, אזי היא נשארת למטה לנצח ואינה עולה למעלה כלל.

ועתה, ראו עיניי כי כל לימודכם ופלפולכם אינו 'לשמה' ולא לשמו של הקב"ה, ואוזניי לא שמעו דבר מלבד פלפולים תפלים. אפילו דף אחד מן התורה שלמדתם לא רצה לעלות מעלה, וכל לימודכם נשאר למטה עד שמילא את הבית כולו. לזאת התכוונתי כשאמרתי שמצאתי פה בית מלא תורה."

(מתוך אתר זושא)

- **איך לדעתו של רבי ברוך מקוסוב יש ללמוד תורה?**
- **מדוע 'בית מלא תורה' הוא בית שלא לומדים בו תורה?**
- **האם בעינכם היה ערך בלימוד התורה בבית מדרש זה?**

"ככל שהכרת התורה יותר גדולה, ככל שאדם יודע מה זה תורה, יודע שבתורה יש פשט שמלמד אותנו איך להתנהג ולעשות, ויש בה גם עומקים שמלמדים אותנו איך לחשוב - הוא קרוב יותר ללימוד לשמה. התורה היא בעצם דבר ה' אלוקי ונישא שנמצא מעל היכולת שלנו להבין וכל מה שאנחנו מבינים בתורה זה רק חלק מאור ה' שמשתלשל ומתלבש בלבושים רבים, עד שהדברים מופיעים בלבושים של אותיות ומילים שיש לנו יכולת להבין. כשאנחנו עוסקים בתורה, כפי מה שאנחנו משיגים, בתוך מה שאנחנו משיגים גנוז בעצם כל האור האלוקי העליון והבלתי מוגבל, כשאנחנו נפגשים עם התורה אנחנו נפגשים עם דבר ה' העליון. לכן על ברכת התורה 'אשר קידשנו במצוותיו וציוונו לעסוק בדברי תורה' לפי הנוסח שהאשכנזים אומרים, אומר הרב (עולת ראייה ח"א, נט) שהטעם לכך שאומרים 'לעסוק' ולא 'ללמוד' הוא שעיקר הלימוד של התורה זה העסק, העסק בתורה משום שאנחנו לא משיגים בלימוד את כל הדברים. אנו יכולים ללמוד את החלק הגלוי, ועל ידי כך אנחנו מתחברים לאור ה' היותר עליון. למעשה התורה היא האידיאל של העולם, היא מקור החיים, היא כל מה שמופיע במציאות, כל הגודל של הבריאה, כל המגמה של הבריאה וכל התוכן של הבריאה - הכל זה אור התורה. וכשאדם לומד תורה לשמה הוא לומד תורה שעניינה להתגלות, לתקן ולרומם את העולם ושעל ידה האידיאל האלוקי והתכנון העליון יתגלה במציאות, ירומם את כל המציאות ויחיה אותה. כשאדם מסתכל על התורה במבט הגדול של התורה הוא מתחבר עם כל הגודל של המציאות, עם השורש של כל הגדולה והעומק של מה שיש במציאות. הפנימיות, הגילוי והחיצוניות, הכול זה תורה. כשאדם מכיר בתורה הזאת, בגודל שלה ובשלמות שלה והוא מתחבר אל הגדלות הזאת, אז כולו מתגדל והוא נהיה בטל אל התורה. כמובן שכשאדם מבין את כל הגודל של התורה הוא לא יכול להעלות על דעתו ללמוד אותה לשם מטרות אחרות, זה לא יעלה על הדעת, הוא בטל כלפיה ולא עולה בדעתו להשתמש בה. להפך, האדם נשאב אל הגודל של התורה, אל העומק, אל הקדושה והחיים - והוא בטל. כך זה לימוד תורה לשמה. בלימוד תורה לשמה אדם נהיה תורה, וממילא הכל נמצא בתוך התורה. לכן המידות היפות, העוצמות וההשפעות - כולן מגיעות אל מי שלומד תורה לשמה."

(הרב ברוך זלמן מלמד)

- **איך אתם מבינים נעת את המשמעות של לימוד תורה לשמה?**
- **איך בעינכם אפשר להיות יותר לומדי תורה לשמה גם כשאנחנו לומדים למבחן או בשיעור חובה?**

